

[5]

О, не забуду я тих днів на чужині,
Чужої й рідної для мене хати,
Де часто так приходилось мені
Пекучу, гірку правду вислухати.

Уперше там мені суворії питання
Перед очима стало без покрас;
Ті люди, що весь вік несли тяжке завдання,
Казали: «Годі нам, тепер черга на вас,

На вас, робітники неznані, молодії...
Та тільки хто ви, де? Подайте голос нам.
Невже ті голоси несміливі, слабкії,
Квиління немовлят — належать справді вам?

Невже на всі великії події,
На все у вас одна відповідь є —
Мовчання, сльози та дитячі мрії?
Більш ні на що вам сили не стає?

Невже се так?...» Я мовчки все приймала;
Чим мала я розбити докори ці?
Мов на позорищі прикута я стояла,
І краска сорому горіла на яйці...

Що ж, браття, мовчите? Чи втішені собою,
Що вже й докори сі вас не проймуть?
Чи так задавлені неволею, журбою?
Чи, може, маєте яку яснішу путь?

Подаймо їм великую розвагу,
Скажیم і докажیم, що ми бойці сами;

А ні, то треба мать хоч ту сумну одвагу —
Сказать старим бойцям: не ждіть, не прийдем ми!

1895

Примітки

Джерело : Леся Українка. Зібрання творів у 12 тт. — К. : Наукова думка, 1975 р., т. 1, с. 126 — 127.

Хоч як намагались комуністичні коментатори довести, що «Драгоманов для Лесі був ніщо» і що «Леся пішла значно далі за Драгоманова», цей вірш, написаний під впливом перебування у Софії в гостях у М.П.Драгоманова, однозначно показує, що політичний радикалізм Лесі Українки виріс таки під впливом дядька.

«Невільничі пісні» вперше як цикл з 14 поезій надруковано у збірці « [Думи і мрії](#) », стор. 57 — 82, зі спільною датою для всього циклу — 1895 — 1896.